

# TUYỂN TẬP VU LAN

HOANG PHONG



NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA - VĂN NGHỆ TP. HỒ CHÍ MINH

## *Lời Tựa*

Mỗi người trong chúng ta, ít nhiều đều mang nặng những ray rứt, kỷ niệm và hối tiếc, và có thể cả thương yêu và hy vọng. Những xúc cảm đó có thể làm cho tâm hồn chúng ta trở nên phong phú hơn và sâu sắc hơn. Với thời gian, những xúc cảm đó sẽ khiến chúng ta trở nên nhạy cảm hơn hoặc chai đá hơn. Những hỗn độn của kỷ niệm, xúc cảm và thương yêu trong lòng mỗi người có vẻ rất riêng tư, nhưng hình như trong tất cả chúng ta đều có một thứ xúc cảm nào đó, một thứ tình thương nào đó rất giống nhau, đó là tình thương mẹ hay là lòng hiếu thảo. Chẳng qua thì cũng chỉ vì mỗi người trong chúng ta đều có một người mẹ, lớn lên dưới sự chăm sóc, dạy dỗ và tình thương yêu của mẹ.

Tôi xin dừng một phút ở đây để tưởng nhớ đến những người kém may mắn hơn chúng ta, chẳng hạn như những đứa trẻ trong viện mồ côi hay đang sống lây lất bên vệ đường, hoặc có những người sau khi lọt lòng thì mẹ đã chết. Tuy nhiên tôi vẫn tin rằng mặc dù không có cái may mắn để được biết mẹ mình là ai hoặc vì quá thơ dại không còn hình dung ra được hình ảnh mẹ, nhưng khi lớn lên họ vẫn có thể đau xót cho thân phận mình, vẫn một lòng thương mẹ, vẫn ước mơ được lớn lên trong tình thương yêu của một người mẹ, dù đấy chỉ là một giấc mơ không thực hiện được.

Trong bất cứ trường hợp nào, dù cho mẹ còn sống hay đã mất, hoặc không được biết mẹ mình là ai, nhưng tất cả chúng ta đều sinh ra với dòng máu của mẹ trong tim. Dòng máu ấy đã nuôi ta khi còn là một noãn cầu, một thai nhi... cho đến giây phút này khi tim ta còn đập. Dòng máu của mẹ vẫn còn đó, vẫn yên lặng tuần hoàn trong huyết quản để nuôi nấng ta và sưởi ấm tim ta : . . . . .

***Dòng máu đỏ trong tim,  
Là máu hồng của mẹ.  
Dòng máu ấm lặng im,  
Nuôi ta từ tấm bé.***

Hôm nay, tôi xin góp nhặt một vài vản thơ đã viết từ lâu, trong những giây phút cô đơn của cuộc sống để tưởng nhớ đến mẹ. Cái khổ đau và chua xót của mẹ tôi, cái ray rứt và xót xa trong tôi là những gì riêng tư, nhưng biết đâu cũng có thể rất gần với một vài người khác. Vì thế đã nhiều lần tôi có ý định viết lại những khổ đau và những xót xa đó, ít nhất là để lại cho con cháu tôi, nhưng rồi tôi vẫn không đủ can đảm. Mỗi lần cầm bút thì kỷ niệm và xúc cảm lại bùng lên trong tôi và nghiền nát tôi.

Mãi cho đến hôm nay khi đã quá nửa đời người và trong lúc góp nhặt những vản thơ còn cất giữ được, tôi mới chợt nhận ra rằng cái đau khổ và chua xót của mẹ tôi quả chẳng có nghĩa gì cả so với những nỗi khổ đau và xót xa của tất cả những người mẹ. Bỗng nhiên tôi cảm thấy lòng mình thật nhẹ nhõm khi nghĩ rằng kể từ hôm nay, tôi sẽ vĩnh viễn cất riêng cho tôi và dấu trong tôi thật thẳm kín những chua xót của mẹ tôi. Tôi xin hiến dâng lòng hiếu thảo và tình thương của tôi cho tất cả những người mẹ trên thế gian này. Nếu người đọc nhận ra cái chân thật của xúc cảm trong các vản thơ của tôi, thì đấy chính là tình thương của tôi hiến dâng cho từng người mẹ trong tất cả chúng ta.

Bures-Sur-Yvette, 18.01.2005

**Tác giả**

***Một mảnh không gian***

Thưa mẹ, mẹ có biết không, thời gian, không gian làm cho con run sợ và phẫn uất. Đó là những biên giới đã phân chia tất cả, đã ngăn cách tất cả và làm cho con người lẻ loi và cuộc sống bơ vơ. Con muốn tạo ra trong quả tim nhỏ bé của con một thế giới mà nơi đó không có không gian và cũng chẳng có thời gian, tất cả những gì con ôm ấp đều gần gũi với nhau.

Biết bao nhiêu lần mẹ đã kể cho con nghe quãng đời con gái của mẹ nơi làng quê, bên ông ngoại bà ngoại..., những dịp lễ trong làng, những hội rằm, vui biết mấy. Vào những dịp như thế, ông ngoại vừa là thầy đồ lại vừa là thầy thuốc của làng thường đứng ra tổ chức các cuộc thi cờ người ở sân nhà mà mẹ còn nhớ mãi. Học lóm, mẹ đánh cờ rất giỏi. Mẹ cũng đã học được cả chữ nho và cả nghề bốc thuốc của ông ngoại.

Để rồi một hôm, mẹ về nhà chồng và không còn dịp nào quay về làng quê nữa. Mẹ làm dâu thật cực khổ, vừa phải nhịn nhục và chịu đựng đủ mọi thứ, lại vừa phải tảo tần, buôn bán để nuôi cha ăn học ở Hà-nội.

Mẹ kể rằng mỗi ngày mẹ phải gánh hai thúng hàng xén để lên đường ra chợ từ lúc trời còn tối đen và gà chưa gáy sáng. Ở chợ mẹ bán từng đoạn chỉ, cái kim, cái khuy, cái lược... Chiều về, theo bờ đê dọc đường làng, mẹ thường tìm nơi nào có ao sen để ngồi nghỉ chân. Mẹ nói mẹ thích hoa sen nhất trên đời, ngắm hoa soi bóng trên mặt nước là mẹ đỡ mệt hẳn đi. Nhìn hoa mẹ lại mơ màng nghĩ đến ông ngoại, bà ngoại nơi làng quê, đến cha ở Hà Nội, và đến cái quãng đời con gái của mẹ...

Thế rồi cha thi đỗ và được bổ đi làm tận bên Lào. Mười năm theo cha từ hạ Lào, thượng Lào, Vân Nam..., mẹ dành dụm và tiện tận để gởi tiền về cất cho bà nội một căn nhà ngói ở Sơn Tây. Căn nhà vẫn còn đấy mẹ, tuy xiêu vẹo, điều tàn và cô giáo Tường cũng đã bán cho người khác rồi.

Năm 1938, mẹ lại theo cha vào Nam. Có những đêm nhớ làng quê, nhớ ông ngoại, bà ngoại, mẹ đọc chữ nho cho con nghe, con chẳng hiểu gì cả. Mẹ bảo rằng mẹ vẫn còn nhớ bóng dáng ông ngoại ngồi trên chiếc phản gỗ dạy học trò, mẹ lấp ló cạnh cửa hoặc bên vách để học lóm. Là con gái, mẹ không được học, thế mà mẹ cũng thuộc được gần hết Tứ thư Ngũ kinh. Con không thích kinh thư vì chẳng hiểu gì cả, nhưng có những đêm mẹ hát cho con nghe những bài hát mà mẹ thường hát khi còn con gái, những điệu hò lả, trống quân, ru con, quan họ..., và con cố cầm nước mắt. Tiếng hát của mẹ rưng rưng, chan chứa tình thương nhớ tựa đáy lòng vẫn còn âm vang trong đầu con.

Mẹ nhắc mãi ước vọng của mẹ, cái ước vọng lớn nhất, cái ước vọng cuối cùng là được trở về quê cũ, thăm mộ ông ngoại, bà ngoại, thăm bờ ao cạnh nhà, thăm con đường làng Mông Phụ...

Mùa xuân năm 1991, thay mẹ con đã tìm về được ngôi làng của mẹ. Nhưng đâu còn gì nữa, con chẳng tìm ra ngôi nhà của ông ngoại. Hỏi thăm về nhà họ Đỗ, chỉ có vài người còn nhớ mang máng thế thôi. Nhà cửa san sát, con chẳng thấy bờ ao, cũng chẳng thấy bóng tre. Hơn ba phần tư thế kỷ đã chia cách cái quãng đời con gái của mẹ...

Con đã muốn gói một nắm đất của làng Mông Phụ đem về Nam đắp lên mộ mẹ, nhưng mộ mẹ cũng đâu còn. Bắc Việt nghĩa trang gần Tân Sơn Nhất lúc ấy đã biến thành một đám ruộng khoai.

Thôi mẹ ạ, mẹ hãy quên đi, tất cả những gì trên thế gian này đều phù du cả. Mẹ hãy nhắm mắt gạt bỏ tất cả mà chỉ nên giữ những gì còn sót lại trong đáy tim của mẹ. Những gì còn sót lại, con tin rằng lúc nào cũng thắm kín, vẹn toàn và trường tồn mãi mãi.

Cái mảnh không gian làng quê mà mẹ đã dùng tình thương để phác họa trong tâm hồn con vẫn còn nguyên vẹn, vẫn có ánh nắng hồng, có ao sen, có hội trăng rằm và vẫn thấp thoáng bóng dáng ông bà ngoại. Con xin được mang cái mảnh tình thương đó, cái mảnh không gian nguyên vẹn đó mà mẹ hằng ấp ủ để dâng lại mẹ, để đáp cho mẹ trong giấc ngủ ngàn thu :

***Rọc rách không gian từng miếng nhỏ,  
Xếp vào từng mảnh túi hành trang.  
Lớp lớp không gian ngày xưa đó,  
Gói vào nén chặt nỗi niềm thương.***

***Cắt đứt thời gian từng đoạn ngắn,  
Buộc túi hành trang đeo lên vai.  
Hun hút ngàn thu đâu cách mãi?  
Thời gian đâu dễ vướng chân ai.***

***Đường về quá khứ lần bước nhẹ,  
Tìm về với mẹ chuỗi ngày thơ.***

**Chọn mảnh không gian làng quê mẹ,  
Trải ra phủi sạch lớp bụi mờ.**

**Cả mảnh không gian ửng nắng hồng,  
Có hàng tre rủ, vũng ao sen,  
Có ông bà ngoại thương con gái,  
Rời bỏ làng quê đi lấy chồng.**

**Chẳng một lần về, xa từ đấy,  
Mẹ xa bà ngoại xa ông ngoại,  
Xa cả bờ ao, xa luống khoai,  
Tiếc cả hội làng vui biết mấy...**

**Nhắc mãi mẹ thương hoài quê cũ,  
Cố gói về đây bên cạnh mẹ,  
Chút mảnh không gian làng Mông Phụ,  
Đắp lên mình mẹ giấc ngàn thu.**

**Một vùng hoang vu và sỏi đá,  
miền nam Yemen, 10.10.92**

### **Một lời thăm mẹ**

**Từ lâu chẳng một lời,  
Không một câu thăm mẹ.  
Hôm nay mẹ thế nào?  
Mong mẹ vẫn an vui.  
Suối vàng thuyền mẹ thả?  
Con thuyền bé trôi xa?  
Xanh rêu dòng nước chảy?  
Mẹ hiểu cuộc đời này,  
Sao có nhiều bận rộn,  
Con phải sống, phải ăn,  
Phải ngủ, phải làm việc,  
Thêm tủi hờn, thương yêu.  
Nhân gian kiếp làm người,  
Món nợ này phải trả.  
Từ những ngày xưa đó,  
Biết bao nhiêu nước mắt,  
Mẹ trả cho cuộc đời,  
Mẹ trả cả thương yêu,  
Mẹ cho con kiếp người.**

**Thưa mẹ,  
Suối vàng rêu có xanh?  
Yên vui thuyền mẹ thả?  
Hai bên bờ ngát hoa?  
Thế gian còn nhiều nợ.**

*Con nợ nắng ngày xuân,  
Con nợ mưa ngày hạ,  
Con nợ lá ngày thu,  
Nợ cả rét chiều đông.  
Lớn lên con nợ người,  
Yêu thương con nợ mẹ.  
Món nợ này bao la,  
Con có gì để trả?  
Xin trả hết cho người,  
Còn chút nào trả mẹ.  
Tuy tắc lòng nhỏ bé,  
Nguyện trả bằng thương yêu.  
Con chỉ xin giữ lại,  
Chưa xót chút tình người.*

*Thưa mẹ,  
Từ lâu con vun xới,  
Con ươm được cành hoa,  
Lá xanh như cuộc đời,  
Cánh hồng như tuổi thơ,  
Nhụy hoa ngát tình người.  
Trong tim con hoa nở.  
Muốn gọi hoa cho mẹ,  
Cổng thiên đường mờ mịt,  
Cõi thiên đường sao xa?  
Hình như trên cõi ấy,  
Đã có thửa trăm hoa?  
Vì mẹ cõi trần gian,  
Đáy lòng con vun xới,  
Cánh hoa ngát tình người,  
Hoa này xin dâng mẹ,  
Gởi mẹ cõi rêu xanh,  
Thả hoa theo con nước,  
Chốn suối vàng chìm sâu.*

*Saint-Rémy-Lès-Chevreuse 10.08.98*

## **Thăm mẹ**

*Thưa mẹ,  
Suối vàng rêu có xanh?  
Dòng nào thuyền mẹ thả?  
Có bến bờ an vui?  
Nghìn thu miền chín suối,  
Mẹ mang theo được gì?  
Dư vị một kiếp người?  
Hay ngày xưa chưa xót?*

*Thưa mẹ,*

*Nghìn thu côi suối vàng,  
Có hoa thơm cỏ lạ?  
Có bến bờ xanh rêu?  
Nao nao dòng nước chảy.  
Nếu hôm nào mẹ thấy,  
Lênh đênh trên con nước,  
Bồng bênh một cánh hoa.  
Ấy là hoa dăng mẹ,  
Lá xanh như cuộc đời,  
Như kiếp người của mẹ.  
Cánh hồng như tuổi thơ,  
Ngày thơ thời tuổi nhỏ,  
Nơi Mông Phụ làng xưa,  
Yên vui bên ông ngoại,  
Cạnh bà ngoại nông chiều.  
Mẹ hãy vớt cành hoa,  
Nhụy thơm ngát tình người,  
Từ lâu con vun xới.  
Ấy tình người mẹ cho,  
Thế gian làm chút vốn.  
Ấy tình người mẹ trả,  
Để trả hết cho người,  
Mẹ gọi lại cho con,  
Thay mẹ côi trần gian,  
Con trả hết cho người.*

*Thưa mẹ,  
Suối vàng rêu vẫn xanh?  
Mong manh con thuyền bé,  
Dòng nào miền chín suối,  
Có bến bờ an vui?*

*Saint-Rémy-Lès-Chevreuse 17.08.98*

### **Lại nhớ đến mẹ**

*Thưa mẹ,  
Hôm nay mẹ vẫn khỏe?  
Suối vàng rêu vẫn xanh?  
Lênh đênh con thuyền bé,  
Nghìn thu mẹ có hay?  
Bờ cỏ nào làm bến?  
Kiếp người mẹ đã quên?*

*Thưa mẹ,  
Thế đó là kiếp người.  
Thôi chua xót ngày xưa,  
Buông tay mẹ hãy bỏ,  
Kiếp người mẹ hãy quên.*

*Riêng con,  
Cõi phàm con vẫn nhớ,  
Nắm chặt tay mẹ lạnh,  
Trong tim con se thắt,  
Suối rã một dòng quanh.  
Thế đó là cõi người,  
Nghìn thu con vẫn nhớ,  
Ôm chặt tay mẹ lạnh,  
Xót xa mẹ khép mắt,  
Hai vành mi đọng lại,  
Tê buốt một dòng xanh.*

*Thưa mẹ,  
Đáy nước rêu có xanh?  
Bấp bênh con thuyền bé,  
Dòng nào thuyền mẹ thả?  
Con nước này có sâu?  
Xót xa một kiếp người,  
Mẹ thả chìm xuống đáy.  
Xoáy tròn con nước chảy,  
Mẹ buông trả kiếp người.  
Hãy bỏ hết đi mẹ,  
Món nợ nào có quên,  
Thay mẹ con sẽ trả,  
Xin trả hết cho người,  
Nguyện trả bằng thương yêu.*

*Thưa mẹ,  
Mong mẹ cõi rêu xanh,  
Nao nao dòng nước cuốn,  
Mẹ đã quên kiếp người.*

*Saint-Rémy-Lès-Chevreuse,  
26.08.98*

## **Sao vẫn còn nhớ mẹ**

*Thưa mẹ,  
Thế gian con thương mẹ,  
Chốn nào nơi chín suối,  
Ngàn năm nước mấy dòng?  
Suối vàng nước có sâu?  
Dòng nào nước có xoáy?  
Nếu con thuyền có chao?  
Mẹ hãy vững tay chèo.*

*Xót xa mẹ bỏ hết,  
Mẹ bỏ cả yêu thương,  
Để giữ lấy tay chèo.*

**Cho con nước trong veo,  
Cho cỏ rêu xanh bến,  
Mẹ hãy quên kiếp người.  
Cứ rêu xanh bờ cỏ,  
Mặc con nước lững lơ,  
Mẹ đừng nhớ kiếp phàm.**

**Thay mẹ cõi trần gian,  
Còn chút nào vương vấn,  
Vi mẹ con sẽ trả.  
Cho hung bạo hận thù,  
Con trả bằng tha thứ,  
Cho oán hờn hung dữ,  
Con trả bằng yêu thương.  
Ấy là con trả mẹ,  
Đền đáp chút thương yêu.**

**Xin mẹ,  
Thế gian này bỏ hết,  
Có gì đâu để thương,  
Chẳng có gì để nhớ,  
Sá gì đâu tủi hờn.**

**Này mẹ,  
Suối vàng nước có sâu?  
Giữa dòng con nước xoáy,  
Nếu con thuyền có chao,  
Mẹ đưa con tay chèo,  
Con chống thuyền cho mẹ.**

**Thưa mẹ,  
Mong mẹ chốn xanh rêu,  
Yên vui con thuyền bé,  
Nghìn thu con nước trong.**

**Saint-Rémy-Lès-Chevreuse  
28.08.98**



## ***Nghìn thu mẹ có hay***

***Chẳng lẽ ôm lấy tay mẹ mãi,  
Bụng mẹ con xếp hai bàn tay.  
Trả mẹ mười ngón xương xếp lại.  
Thế đó nghìn thu mẹ có hay?***

***Dẫn con, nắm lấy tay mẹ dắt,  
Nuôi con, xúc vác hai bàn tay.  
Ra đi mười ngón gầy xếp lại.  
Lặng lẽ nghìn thu mẹ có hay?***

***Nham hiểm, trong vòng tay mẹ che.  
Hung bạo, đưa cánh tay mẹ đỡ.  
Để rồi khép lại hai tay lạnh,  
Lạnh buốt nghìn thu mẹ có hay?***

***Tuổi thơ xa mẹ ngày xưa đó,  
Hai tay tuy nhỏ sức mẹ cho.  
Chống đỡ cõi người từ thuở ấy,  
Ở chốn nghìn thu mẹ có hay?***

***Dày dạn phong sương tay đã rắn,  
Nghĩ rằng đủ sức che cho mẹ,  
Mẹ đã xa rồi ngày xưa ấy,  
Thương mẹ nghìn thu mẹ có hay.***

***Saint-Rémy-Lès-Chevreuse, 11.09.98***

## **Dọn bàn thờ cúng mẹ**

*Trên chiếc mâm nho nhỏ,  
Con chọn một chùm nho,  
Đặt dành riêng cho mẹ,  
Tình con nằm trong đó.*

*Chọn cành hồng xanh lá,  
Hương hồng thơm đậm đà,  
Cắm vào bình cho mẹ,  
Tình con nằm trong hoa.*

*Pha ấm trà chưa đầy,  
Hương trà thơm nhẹ bay,  
Tình con tan trong tách,  
Rót cho mẹ thật đầy.*

*Nhớ một ngày còn bé,  
Che bằng vạt áo mẹ,  
Đi giữa trưa trời nắng,  
Mát rượi tình mẹ che.*

*Có những lần con đau,  
Xếp sách con nhưc đầu,  
Mẹ nấu con chén cháo,  
Và thoáng vẻ lo âu.*

*Tình mẹ hòa bát cháo,  
Nuôi con từng tế bào.  
Rời cuộc đời trôi mau,  
Mẹ bay hồn phương nào ?*

*Giỗ mẹ ngày hôm nay,  
Thắp mẹ nén hương này.  
Theo khói hương nhẹ nhẹ,  
Tìm mẹ tình con bay.*

**Sa mạc Yémen, 25.04.92**

## **Mồ côi**

*Khổ đau nào lớn nhất,  
Là khổ đau của mẹ.  
Có người mẹ nào không đau khổ?  
Nước mắt nào xót xa nhất,  
Là nước mắt của mẹ.  
Có người mẹ nào không khóc?  
Ước vọng nào thiết tha nhất,  
Là ước vọng của mẹ.  
Có người mẹ nào không ước mơ?  
Nuôi con mẹ vẫn hằng mơ,  
Mong sao con lớn chen chân với đời.  
Con ôm chặt những ước vọng của mẹ,  
Con xót xa những giọt nước mắt của mẹ.  
Nhưng mà đau khổ mẹ ơi,  
Làm sao con tát vui lòng biển khơi?  
Nhớ ngày hấp hối,  
Mẹ nuốt hết lo âu,  
Mẹ nuốt hết đau khổ,  
Nhìn con mẹ gượng xanh xao nụ cười,  
Này con giữ lấy tình người,  
Cho con mẹ chỉ có ngân ấy thôi.  
Tay mẹ xương,  
Nắm tay mẹ lạnh,  
Hành trang con gói chút tình,  
Truyền tay mẹ ấm hành trình đường xa.  
Thế rồi biển rộng bao la,  
Nặng hành trang đó xông pha với đời.  
Hôm nay con đã hiểu:  
Tình người là thiên đường,  
Yêu thương là cửa ngõ.  
Vì con xin mẹ chớ lo,  
Yêu thương con đóng làm đò,  
Dọc ngang biển rộng gom lòng bàn tay.*

*Saint-Rémy-Lès-Chevreuse*

*03.08.95*

## **Biển cả tình mẹ cho**

*Nửa dòng máu trong tim,  
Là máu hồng của mẹ.  
Dòng máu ấm lặng im,  
Nuôi con từ tấm bé.*

*Trong con mỗi tế bào ,  
Ôm ấp tình của mẹ.  
Dầu ở tận phương nào,  
Về thăm con mẹ nhé.*

*Con thấy trong mắt mẹ,  
Giọt nước mắt chưa nheò,  
Giọt nước mắt bao la,  
Rạt rào như biển cả.*

*Trong con sóng dâng cao,  
Cuồn cuộn ngọn sóng gào.  
Dạt dào tình mẹ đó,  
Biển cả tình mẹ cho.*

*Sa mạc thuộc miền Tây bắc Yémen, 17.06.92*

## **Đêm huyền ảo**

Hình như có tiếng chạm khẽ trên cửa sổ làm cho tôi thức giấc, nhìn lên tôi chợt thấy gió đưa một chiếc lá khô chạm nhẹ vào mặt kính bên ngoài cửa sổ.

*Giữa mộng dường như ai gọi khẽ,  
Va nhẹ lá khô trên cửa kính.  
Giật mình nhìn ra khung cửa nhỏ,  
Khuôn vàng vành vạnh bóng đêm thanh.*

Qua khung cửa, khuôn trăng tròn vành vạnh, thật trong và thật sáng. Nền trời màu lam lấm tấm sao đêm. Ô kìa, dường như trăng đang mỉm cười với tôi? Trăng nhìn tôi từ phía sau khung cửa và dường như mời mọc? Tuy có vẻ e thẹn nhưng trăng vẫn nhìn tôi và lại còn tiếp tục mỉm cười với tôi nữa. Chẳng lẽ tôi đang nằm mơ hay sao? Dụi mắt bước xuống giường, tôi khoác áo bước ra sân, nhìn lên trời cao. Nhưng đúng lúc ấy lại có một làn mây nhẹ trôi ngang và che khuất khuôn trăng.

Hơi mát của đêm thu đập vào mặt làm cho tôi tỉnh hẳn. Thật lạ, quanh tôi hình như thiên nhiên đều thức dậy. Cây cỏ đang trò chuyện với nhau. Những tảng đá đang

trầm tư nghĩ ngợi. Dưới gốc cây, côn trùng đang tìm nhau và hò hẹn. Trong ánh sáng mờ ảo của trăng sao, dường như mọi vật bỗng trở nên thân thiện và gần gũi với nhau hơn.

Tôi bước vào khu vườn nhỏ bằng những bước chân thật nhẹ, nhẹ đến nỗi dường như cây cỏ cũng không bị va chạm dưới gót chân tôi. Vừa lúc bước đến bên cạnh bụi cúc mà tôi vừa trồng lúc ban chiều thì tôi bỗng trông thấy trong số những hoa cúc vàng đang khoe sắc dưới ánh trăng có một cánh hoa nghiêng nhẹ trong cơn gió thoảng và có vẻ như mừng rỡ và cất tiếng nói với tôi:

- Em cảm ơn chàng đã mang em về ngôi vườn này và đặt em vào đất. Thật may mắn quá cho em được tìm lại hơi lạnh của đêm thu, nắng ấm của mặt trời và chân em sẽ ăn sâu vào lòng đất mát.

- Tôi chưa bao giờ để cho một cánh hoa phải héo đi trong một góc phòng hay chết khô trong chậu.

- Em xin đa tạ lòng ưu ái của chàng.

- Lạ nhỉ, sao hoa không có miệng mà lại nói được, không có tai mà lại nghe được ?

- Đâu cần có tai mới nghe được, đâu cần có miệng mới nói được, ta nói với nhau bằng ngôn ngữ của lòng ta đấy !

-Thế à, cảm ơn Cúc đã mách bảo, tôi sẽ tự tin hơn, sẽ nói chuyện với muôn vật và muôn loài chung quanh tôi bằng ngôn ngữ của lòng tôi.

***Hé mở lòng tôi trong yên lặng,  
Vàng vặc trong tôi muôn ánh trăng.  
Đón lấy quanh tôi muôn sức sống.  
Tâm sự thì thầm cùng vạn vật,  
Biết nói gì đây trong đêm sáng,  
Tôi cúi xuống từng cọng cỏ,  
Để ngỏ lòng tôi với muôn loài.***

Trên bờ thềm cạnh bụi cúc là chậu hoa lan mà tôi yêu quý nhất. Hoa màu tím nhạt và thật xinh. Tội nghiệp quá, hoa mong manh nhưng chịu đựng rất giỏi.

-Này Lan ạ, Lan có lạnh lắm không ? Trời đã vào thu rồi đấy, anh mang hoa vào nhà kính nhé.

-Không, em không lạnh lắm đâu. Cứ mặc em, em thích thiên nhiên và cảnh vật chung quanh em. Tim em giá buốt đã lâu rồi, có sao đâu.

-Thương Lan của tôi quá!

***Thương em tím tím cành lan,  
Tình xa vẫn thắm như ngàn ngày xuân ?  
Tình xanh xa lắm hay gần ?  
Yêu em còn biết có ngần này đây.  
Tình ai anh nắm trong tay,***

***Se tròn năm tháng những ngày những đêm.  
Đêm nay ray rút bóng em,  
Nâng cảnh lan tím mà mềm nhớ thương.***

Ồ kia, phía đằng kia dường như có một cảnh đào đang lơ lửng và vẫy gọi. Bước đến gần, cảnh đào ngã nghiêng trong gió, mừng rỡ như muốn ôm chầm lấy tôi:

- Anh có biết không, đêm hôm qua mẹ anh có về ngang đây. Mẹ anh ngồi trên cỏ và tựa lưng vào thân em, được một lúc lâu thì dường như mẹ anh khóc. Em cũng chẳng hiểu những giọt nước mắt lấp lánh trên gương mặt của mẹ anh là những giọt nước mắt đau khổ hay toại nguyện, vì lúc trời mờ sáng và trước khi ra đi thì mẹ anh có nói với em rằng mẹ anh rất thương anh và hãnh diện vì anh.

- Thế à, xin cảm ơn Đào. Mẹ tôi lúc nào cũng hãnh diện vì tôi. Đào có biết không, ngày xưa khi còn sống, mẹ tôi hy sinh rất nhiều và phải gánh chịu thật nhiều đau khổ. Cái đau khổ không bờ bến của mẹ tôi đã mở cửa đưa tôi vào một thế giới thật kỳ diệu, một thế giới của yêu thương, một thế giới mà tất cả vạn vật đều thân thiện với nhau, gần gũi với nhau và trò chuyện với nhau...

***Đêm hôm qua mẹ về ?  
Thưa mẹ, mẹ vẫn khoẻ ?  
Trong con mẹ có nghe?  
Máu mẹ giọt thì thấm,  
Giọt máu hồng ấm ấm.  
Đâu ngờ mẹ về thăm.  
Trở về từ yên lặng,  
Tìm con trong âm thầm,  
Xa xăm mẹ về thăm ?  
Không phải thế đâu mẹ,  
Từ những ngày thơ ấu,  
Tim con mẹ vỗ về,  
Ru con từ tấm bé.  
Trong con từng hơi thở,  
Mẹ luôn luôn gần kề.***

Đào lại chỉ chiếc đèn lồng bằng đá hoa theo kiểu Nhật bản bên cạnh hồ cá đỏ và nói với tôi rằng:

- Nơi chiếc đèn lồng bằng đá đằng kia có một vị thần về trú ngụ đã từ lâu. Ngoài những lúc tham thiền, vị ấy thường đến trò chuyện với chúng em, giảng cho chúng em về Đạo Pháp, về Phật tính của muôn loài và bản chất Vô thường của cả vũ trụ này...

- Thật là vinh dự cho tôi, tôi phải đến vái chào vị ấy ngay.

Bước về phía chiếc đèn lồng bằng đá rêu phong trong bóng tối dưới chân bụi trúc cạnh bên hồ cá, tôi quỳ xuống và vái lạy. Vừa ngẩng đầu lên thì tôi bỗng thấy một cụ già, dáng gầy nhưng gân guốc và khoẻ mạnh, râu tóc bạc phơ, đang tọa thiền trước mặt tôi. Có lẽ đây chính là vị thần mà Đào vừa mách bảo. Vị thần bỗng xuất thiền, hai vai chuyển động, hai mắt từ từ hé mở và nhìn tôi. Vị thần nhìn tôi thật nhân từ bằng đôi mắt rực sáng dưới ánh trăng. Về từ bi của đôi mắt sáng như xuyên thẳng

vào tâm hồn tôi, khơi động trong tôi một sức sống vừa mãnh liệt lại vừa êm đềm. Vị thần bỗng cất tiếng :

- Nay cháu, ta đến tham thiền trong khu vườn của cháu có lẽ không làm phiền đến cháu chứ ?

- Không đâu, không đâu, hơn nữa đây lại còn là một vinh dự cho cháu và tạo cho cháu dịp may được gần kề với sức mạnh của thần linh.

- Ta hỏi thế thôi, thật ra ta đã hiểu tấm lòng của cháu. Mỗi ngày ta thường nhìn cháu cuốc đất trồng hoa, cháu chú tâm để yêu thương từng chiếc lá, từng hạt cát, thỉnh thoảng lại ngắm nhìn vạn vật mà tham thiền. Hay lắm, hay lắm, cháu hãy cố gắng hơn nữa.

- Xin đa tạ thần linh, mỗi ngày cháu sẽ xin cố gắng hơn.

- Cháu có thấy khối đá cạnh lối mòn ở góc vườn hay không, khối đá đã trụ thiên hơn hai mươi triệu năm rồi đây, im lìm với thời gian, bất động với không gian. Nước mưa chảy dài trên thân đá, rong rêu mọc xanh trên lưng đá. Có những con chim đến đậu, hót vang và phóng uế trên đầu của khối đá.

- Xin muôn vàn đa tạ, cháu đã hiểu được lời của thần linh chỉ dạy. Cháu xin dốc tâm cầu mong trong mỗi đơn vị nhỏ nhoi nhất của vật chất, trong mỗi tế bào đơn sơ nhất của muôn loài sinh vật, mặc dù trong hoàn cảnh nào, thuộc trường hợp nào thì thực tính cũng đều được hiển lộ một cách viên mãn và kết tinh lại như từng tinh thể trong khối đá kia để tất cả cùng nhau vượt ra khỏi không gian và thời gian. Cháu xin được cúi lạy thần linh để tỏ lòng biết ơn. Tôi mọp đầu xuống mặt đất để lạy tạ. Vừa ngẩng đầu lên thì vị thần đã biến mất

Từ từ đứng lên tôi lại tiếp tục đi quanh ngôi vườn. Trong ánh sáng mờ ảo của trăng sao, giữa sự vắng lặng của đêm thanh và sâu thẳm của bóng tối, bỗng dưng tôi nghe vang lên nhẹ nhẹ một khúc hát thật êm dịu. Tôi phân biệt được từng tiếng ca, tiếng hát, tiếng đàn, hình như tất cả đã phát ra từ các hạt tinh thể trong cát đá, từ mỗi tế bào của cỏ cây và sinh vật. Thật lạ lùng, trong tôi từng giọt máu, từng tế bào cũng hòa nhịp để hát theo, làm vang lên nhịp điệu của một khúc nhạc giao hưởng, của một bản tình ca vô tận. Tôi quỳ xuống, úp mặt vào lớp cỏ xanh, xác thân tôi bỗng tan ra thành nước thấm vào lòng đất, hòa với rễ cây và sỏi đá. Tôi nghe nhẹ nhàng quanh tôi tiếng thì thầm của côn trùng trong cỏ dại, xôn xao tiếng gọi nhau và hò hẹn của đế giun .

Huyền diệu thay cái sâu thẳm trong tôi và trong vạn vật. Trong cái sâu thẳm đó tôi tìm thấy sự kết hợp giữa yêu thương và vắng lặng, âm điệu của một bản tình ca :

***Vang lừng tiếng hát trong yên lặng,  
Mờ ảo quanh tôi muôn ánh trăng.  
Không dây, không phím, không người khảy,  
Nhịp nhàng trong vắt tiếng đàn căng.  
Yên lặng trong tôi trong vạn vật,  
Cùng nhau giao hưởng khúc tình ca.  
Vĩ vu tiếng sáo không người thổi,  
Bên hồ cảnh trúc bóng trăng rơi.***

Trong cái ồn ào của cuộc sống hằng ngày tôi không nhìn thấy được gì cả, không nghe được gì cả. Tiếng kêu gào, lời dối gạt và hận thù của người làm chính trị khiến tôi sợ hãi. Ánh sáng của đèn đuốc, màu sắc của quần áo và phấn son làm mù hai mắt tôi. Sự tấn công dồn dập của hình ảnh và âm thanh nơi phố xá, trên mặt kính truyền hình, nơi trung tâm thương mại... làm cho tâm trí tôi tê liệt và u mê. Sự giả dối, tham vọng, hận thù giữa người và người làm cho tôi bàng hoàng và khiếp sợ.

Huyền diệu thay, bình an thay, tôi bước vào cái thanh thản của một ngôi vườn, trong tiếng nhạc hòa tấu của thiên nhiên. Vạn vật đều đến gần với tôi và yêu thương tôi. Chân tôi chạm với cỏ ướt, gió lạnh ôm lấy mặt tôi. Từng hơi thở, tôi trao đổi hơi ấm trong tôi với khí mát của đêm thanh.

Bỗng cảnh vật mờ hẳn đi, ngôi vườn chìm vào bóng tối. Tôi nhìn lên cao thấy một đám mây nhỏ kéo đến và che khuất khuôn trăng. Chực nhớ rằng ra vườn là cốt ý nhìn trăng, tôi bèn tiếp tục nhìn lên cao và có ý chờ cho đám mây bay đi. Nền trời sâu thẳm và đầy sao, xa xa một vài cụm mây nhỏ khác chậm chậm lướt ngang. Vàng trắng từ từ ló dạng, trong vắt và rạng rỡ. Tôi lại tiếp tục đi, trăng theo tôi từng bước trong ngôi vườn, bỗng dưng tôi có cảm giác dường như trăng đang nhìn tôi và mỉm cười với tôi....Ngược đầu lên thì quả đúng như thế, trăng đang mỉm cười với tôi. Lại thật, tôi bước thì trăng cũng bước theo, chúng tôi bước bên nhau trong khu vườn nhỏ bé và mờ ảo, chung quanh vang lên văng vẳng một điệu nhạc thật êm dịu và nhẹ nhàng.

Thình thoảng tôi lại nhìn trăng, trăng vẫn yên lặng đi bên cạnh tôi và cũng quay sang sang nhìn tôi, nhìn tôi với một nụ cười thật hồn nhiên và giản dị như nụ cười của trẻ thơ. Tuy nhiên cũng có lúc trăng lại cười với tôi bằng nụ cười của một người thiếu nữ, tình tứ, đậm đà và e thẹn. Rồi bỗng dưng nụ cười lại biến đổi, mừng rỡ như nụ cười của một vị Phật, hiền hòa, nghiêm trang, nhân từ và trầm lặng...

Bỗng nhiên tôi cảm thấy dường như đôi chân của tôi nhẹ hẳn đi và rời khỏi mặt đất. Sao trời bỗng gần lại với tôi hơn, đang nhẹ nhàng chuyển động và xoay vần trong quỹ đạo. Văng vẳng tôi nghe xôn xao các vì sao đang kể chuyện và hàn huyên với nhau. Từ trong sâu thẳm của trời cao tôi vẫn còn nghe văng vẳng khúc tình ca vang lên từ ngôi vườn nhỏ bé của tôi.

Tôi vẫn tiếp tục bước, thật nhẹ và thật nhẹ. Lại thật, có phải tôi vẫn đang bước trong ngôi vườn hay đang tản bộ bên bờ sông Ngân hà, hay biết đâu cũng có thể là đang trôi giạt trong một cõi không gian nào xa lạ ? Dầu sao thì bên tai lúc nào tôi nghe thấy tiếng côn trùng thở thè, tiếng trăng sao thì thầm, hòa lẫn với tiếng róc rách của bờ nước sông Ngân...

Về phía chân trời, hình như có những tia sáng ló dạng, có lẽ sắp hừng đông. Trăng đã thấp, muôn sao cũng mờ đi. Tôi quay vào nhà, lên giường và kéo chăn lên tận cổ rồi thiếp đi trong một giấc ngủ muộn, một giấc ngủ thật nhẹ nhàng và êm ái. Văng vẳng quanh tôi hình như chim muông đã thức dậy, hót vang đón mừng những tia nắng mới của một buổi bình minh.

**Bures-Sur-Yvette, 20.10.00**



## **Giấc mơ thật thà**

*Chiều về chênh chếch đời xa,  
Nghiêng nghiêng giọt nắng hiên nhà nắng phai.  
Chiều sa tím dấy đời dài,  
Tím màu mắt mẹ những ngày xa xưa.*

*Trước sân cành lá đong đưa,  
Như ru nhịp võng mẹ đưa ngày nào.  
Chiều buông nhớ mẹ nao nao,  
Buông vào quá khứ chìm vào tuổi thơ.*

*Thời gian ngày bé hững hờ,  
Trôi nhanh cuốn cả giấc mơ thật thà.  
Mơ rằng khi lớn làm ra,  
Xây nhà mẹ ở mua quà mẹ ăn.*

*Paris, 10.08.92*

## **Con gọi vào lòng đại dương**

*Sống còn nửa kiếp lênh đênh,  
Một con thuyền bé bập bênh nhớ thương.  
Càng dày càng dạn phong sương,  
Càng chao thuyền bé càng thương mẹ nhiều.*

*Xếp vào nén được bao nhiêu,  
Nặng khoan thuyền bé bấy nhiêu là tình.  
À ơi từ thuở sơ sinh,  
Thương mẹ dấu kín một mình chẳng trao.*

*Thuyền ơi thuyền giạt phương nào?  
Xoáy theo dòng đục cuốn vào dòng trong?  
Cái ngày chìm xuống giữa dòng,  
Thương mẹ, con gọi vào lòng đại dương.*

*Sana (Yémen), 06.12.92*

## **Người lính thủy của mẹ**

*Này con, người lính thủy của mẹ,  
Biển xa căng cánh buồm thuyền bé.  
Sóng xô, con nắm chặt tay chèo,  
Biển rộng, ước vọng mẹ nhìn theo.*

*Thương con hai cánh tay còn nhỏ,  
Trên sóng lái con thuyền nhấp nhô.  
Cẩn rằng con vượt lên ngọn sóng.  
Sức mẹ trên cánh tay con đó!*

*Cõi sóng con ngược về quá khứ,  
Ra khơi con đừng quên lịch sử.  
Này con, người lính thủy của mẹ,  
Căng gió con lướt vào tương lai.*

*Thương con, mẹ chấp hai bàn tay,  
Mong con, con đừng buông tay lái.  
Này con, người lính thủy của mẹ,  
Gió bão, con có hai bàn tay.*

*Cứ mặc, dù biển xa thuyền bé,  
Lướt lên người lính thủy của mẹ!  
Mẹ biết hai bàn tay con cứng,  
Đừng sợ dù sóng to con nhé!*

*Này con, rồi một ngày đẹp trời,  
Nơi xa bên kia bờ biển khơi,  
Êm ả cánh buồm căng hương gió.  
Thế đó con đi vào lòng người.*

*Thế đó mẹ tiễn con vào đời,  
Vẫy tay bên này bờ biển khơi,  
Xa con, người lính thủy của mẹ,  
Hai tay, con đừng quên con nhé!*

**Bures-Sur-Yvette, 27.12.01**

## **Ước vọng**

*Ru con bên ngọn đèn hao,  
Ru từng ngày thảng ru vào tương lai.  
Mẹ ru ước vọng thật dài,  
Mong sao con lớn sánh vai bằng người.*

*Ước mơ giúp mẹ nụ cười,  
Giúp cho mẹ tường đêm dài nửa gang.  
Bồng buông tay vông bằng hoàng,  
Mẹ mang theo mẹ đỡ dang mộng dài.*

*À ơi ước vọng đừng phai,  
Hãy ru cho mẹ giấc dài ngàn thu.*

Paris, 13.08.92

## **Chấp tay**

*Chấp tay,  
Xin được làm ngọn gió,  
Lay ngọn nến lập loè,  
Trên bàn thờ giỗ mẹ.*

*Chấp tay,  
Xin hóa làm hạt bụi,  
Bám trên vết chân người.  
Chốn hồng trần tha phương.*

*Chấp tay,  
Ước làm manh chiếu rách,  
Đắp cụ già hành khát,  
Đêm vỉa hè co ro.*

*Úp mặt,  
Xin hóa làm nước mắt,  
Giọt nước mắt thật mặn,  
Lăn trên má người tình.*

*Ngửa tay,  
Gió luồn qua năm ngón,  
Mùi ngón tay thật thà,  
Là những vần thơ tôi.*

*Ngửa tay,  
Rơi xuống làm hạt bụi,  
Hồng trần cơn gió lốc,  
Một cõi nào lang thang.*

*Khe khẽ,  
Tôi kéo manh chiếu rách,  
Đắp thân người hành khát,  
Trên vĩa hè quê hương.*

*Đưa tay,  
Lau hai dòng nước mắt,  
Những giọt nước thật mặn,  
Hoen trên má người tình.*

*Dòng nước mắt yên lặng,  
Như một vần thơ cảm.  
Cứ giữ yên trong mắt,  
Thôi đừng chờ tôi lau.*

*Lạc bước tận phương nào?  
Trót làm thân hạt bụi,  
Bám trên vết chân người,  
Cõi về đâu nhớ lối.*

*Vào một đêm mưa lạnh  
Có một người hành khát  
Ngủ bên lề cuộc đời  
Thiếu cả manh chiếu rách.*

*Nhẹ như thân hạt bụi,  
Phương nào theo gió bay.  
Ngọn nến bàn thờ mẹ,  
Ngọn gió về lung lay.*

**Bures-Sur-Yvette, 21.11.02**

### **Mẹ dạy tình người**

*Giữa cuộc đời hung bạo,  
Mẹ dạy nở nụ cười.  
Mẹ tập tim con nhịp,  
Nhắc con nhớ tình người.*

*Mẹ dạy con yêu đời,  
Mắt mẹ nhòe đau khổ.  
Mẹ khuyên hãy thương người,  
Tim mẹ gầy héo khô.*

*Thiết tha mẹ thương người,  
Cho nên con vẫn nhớ,  
Mẹ dạy trong giấc mơ,  
Tìm mẹ giữa tình người.*

*Tình người con tìm thấy,  
Đáy hồn con dâng trào,  
Bóng mẹ sao chẳng thấy?  
Hồn mẹ lạc phương nào?*

*Thả hồn bay tìm mẹ,  
Nghe tim run khe khẽ,  
Ngỡ nhịp tim của mẹ,  
Hóa ra chính tình người.*

*Sa-mạc Yémen, 17.06.92*

### **Ta đi mình ở lại nhà**

*Ta đi mình ở lại nhà,  
Cái ao rau muống luống cà mình chăm.  
Một đi nào biết bao năm,  
Đêm mưa giường lạnh mình nằm nhớ ta ?*

*Công danh trông thế mà xa,  
Đêm đêm đèn sách cho ta nhớ mình.  
Sáng trăng xem hát sân đình?  
Hay bên khung cửi để mình nhớ ta.*

*Bước đi thương nhớ mẹ già,  
Vì ta mình nhé mẹ già mình thương.  
Vi ai khăn để đầu giường,  
Mà lau nước mắt giọt thương giọt dài.*

*Giọt dài rõ xuống vì ai,  
Không ta mình thấy đêm dài lắm chẳng?  
Thương mình ta nhắn mình rằng,  
Đêm đêm trăng sáng chúng mình với nhau.*

*Thương nhau dù có chờ lâu,  
Mẹ già mình nhé quả cau miếng trâu.  
Cái ngày ta được đỗ đầu,  
Vinh quy ta lại với nhau chúng mình.*

*Bures-Sur-Yvette 13.01.01*

## **Công cha nghĩa mẹ**

*Công cha như núi thái sơn,  
Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra.  
Ca Dao*

*Bập bẹ ngày biết nói,  
Vuốt đầu con mẹ hỏi :  
Thương cha con để ở đâu ?  
Tình cha con chất trên đầu thật cao.*

*Thương mẹ, mẹ chẳng hỏi,  
Riêng con, con không nói.  
Nhưng mà mẹ có biết không?  
Thương mẹ con dấu trong lòng con mang.*

*Tập viết mẹ cầm tay,  
Mẹ dạy chép câu này :  
Công cha nhiều lắm con ơi,  
Này con hãy nhớ vào đời mang theo.*

*Công cha cố đắp đền,  
Nghĩa mẹ có đâu quên.  
Công cha con chép sổ dày,  
Nghĩa mẹ con khắc tạc mây lưng trời.*

*Paris, 20.08.92*

## **Một giọt nước**

*Thưa mẹ,  
Hôm qua con nằm mơ,  
Thấy có con đom đóm,  
Lập loè như vì sao,  
Trên cành đào cạnh cửa.*

*Sáng hôm nay ra vườn,  
Con thấy một giọt sương,  
Như viên ngọc long lanh,  
Như pha lê trong suốt.*

*Óng ả trên cành đào,  
Một giọt sương thật trong,  
Lồng mây trời màu hồng,  
Ứng màu xanh đọt lá.*

*Giọt sương mai thật trong,  
Mong manh như bọt nước,  
Rạt rào trên ngọn sóng,*

**Cõi đại dương mênh mông.**

**Thưa mẹ,  
Con nhớ phút ra đi,  
Mẹ cho con nước mắt,  
Một giọt nước cuối cùng,  
Của thân gầy héo khô.**

**Nhìn con bằng nước mắt,  
Mẹ cho con vị mặn,  
Của khổ đau kiếp người,  
Của bọt sóng ngàn khơi.**

**Lớn lên con đã hiểu,  
Bằng một giọt nước mắt,  
Mẹ cho con màu hồng,  
Của mây trời lỏng lẻo.**

**Mẹ cho con màu xanh,  
Màu xanh của hoa lá,  
Xanh xanh một kiếp người,  
Xanh ngát một mùa xuân.**

**Bằng giọt nước lấp lánh,  
Mẹ cho con trăng sao,  
Lấn thien hứ vũ trụ,  
Cả trần gian tẻnh người.**

**Thưa mẹ,  
Ngỡ mắt mẹ đã khô,  
Thế gian xuân đã tàn,  
Đại dương nước đã cạn,  
Muôn sao trời đã tan.**

**Nhưng hôm nay lại thấy,  
Giọt nước mắt của mẹ,  
Trên chót lá đầu cành,  
Một giọt sương thật trong.**

**Bures-Sur-Yvette, 19.12.99**

## **Tôi hỏi**

**Ngày bé tôi hỏi mẹ:  
Vi sao rừng âm u ?  
Giống sài lang hung dữ ?  
Này con, con nghe mẹ :**

**Rừng sâu không âm u,  
Muôn thú không hung dữ.  
Sợ lòng con âm u,  
Chính tim con hung dữ.**

**Con chớ sợ rừng sâu,  
Con đừng e muôn thú.  
Mẹ lo sợ cho con,  
Thiếu tình thương rộng mở.**

**Ngày bé tôi hỏi cha :  
Có những gì thật xa,  
Bên kia bờ biển cả ?  
Này con, con nghe cha :**

**Chẳng có gì thật xa,  
Chẳng có gì là lạ.  
Lớn lên con sẽ đi,  
Bến bờ kia con đến.**

**Con lại thấy rừng sâu,  
Con thấy trăm cầm thú,  
Con lại thấy loài người,  
Những con người như con.**

**Con đi, ngõ càng xa,  
Địa cầu chừng nhỏ bé,  
Con trở về với mẹ,  
Con quay về với cha.**

**Lòng người dù bao la,  
Tình người con nói lại.  
Tình con dù nhỏ bé,  
Nhớ ôm bằng hai tay.**

**Lớn lên tôi hỏi lá :  
Âm u rừng có sâu ?  
Thanh thảo lá trên cành,  
Nhìn tôi bằng màu xanh.**

**Tôi hỏi loài cầm thú,  
Thú nhìn tôi sợ hãi :  
Kính sợ một giống người,**



*Mơ địa cầu hoang vu.*

*Úp mặt tôi hỏi biển :  
Vi đâu lòng biển mặn ?  
Rạt rào, muôn ngọn sóng,  
Gọi tôi vào hư không.*

**Bures-Sur-Yvette, 06.01.04**

### **Hơi thở**

*Từ ngày lọt lòng mẹ,  
Tôi biết thở một mình.  
Thuở bé nằm trong nôi,  
Tôi biết khóc gọi mẹ.*

*Hôm nay tôi còn thở,  
Hơi thở này của ai ?  
Của mong manh hạnh phúc ?  
Của khổ đau kiếp người ?*

*Phút này tôi đang thở,  
Hơi thở này vì ai ?  
Vì trong tôi xót xa ?  
Vì tình người phải trả ?*

*Tại sao tôi vẫn thở ?  
Cho ai hơi thở này ?  
Nhịp thở này cho mẹ,  
Hơi thở này cho cha.*

*Tôi thở cùng hoa lá,  
Cùng với muôn cảm thú,  
Tôi thở với rừng sâu,  
Tôi thở với địa cầu.*

*Này cơn trùng cảm thú,  
Cùng hoa lá hoang vu,  
Hãy cho nhau hơi thở,  
Vì nhau nhịp thở này.*

*Cùng thở với đại dương,  
Ta thở với thủy triều,  
Dâng lên rồi rút xuống,  
Ta thở với mười phương.*

*Mười phương trời rộng mở,  
Ta thở với trăng sao,  
Ta thở trong lòng người,*

**Ta thờ vào vũ trụ.**

**Hôm nay tôi còn thờ,  
Nghìn năm tôi vẫn thờ.  
Hơi thờ nào cho mẹ?  
Nhịp thờ nào cho cha?**

**Xót xa tôi vẫn thờ,  
Tôi thờ cho muôn hoa,  
Tôi thờ vì muôn thú,  
Tôi thờ bằng tình người.**

**Úp mặt trong hai tay,  
Tôi thờ bằng nước mắt,  
Giọt nước mắt thương người,  
Tôi khóc từ trong nôi.**

**Tôi không khóc gọi mẹ,  
Mẹ cho tôi hơi thờ,  
Tôi đã thờ một mình,  
Tôi thờ với trăng sao.**

**Bures-Sur-Yvette, 06.01.04**

### **Ngày xưa đất Lào**

**Vientian, Pacsé, Luang Prabang,  
Phongsaly, Louang Namtha, Xieng Khouang...  
Thưa Cha, những ngày xưa đất Lào,  
Thưa Mẹ, đã bảy mươi năm rồi đấy mẹ.  
Thời con chưa ra đời,  
Cha mẹ đi làm xa,  
Tình quê hương trên vai,  
Giang hồ căng mạch máu.  
Hôm nay con trở lại,  
Những ngày xưa trôi mau...  
Bảy mươi năm đấy cha,  
Một kiếp người mẹ nhỉ?  
Hôm nay con tìm lại,  
Những ngày xưa thật xưa,  
Mảnh thời gian thật xa.**

**Thưa mẹ,  
Con kể chuyện mẹ nghe :  
Mékong nước vẫn đục,  
Dòng Nam Ou lững lờ.  
Ngày nhỏ con còn nhớ,  
Xứ Lào mẹ thương quê,  
Thương ông ngoại bà ngoại,  
Nhớ mái đình bờ ao.**

Mẹ kể chuyện xứ người,  
Chuyện nước độc rừng thiêng,  
Cảnh núi đồi cheo leo,  
Chuyện bản Thái người Mèo,  
Chuyện người Lào phố chợ.  
Mẹ kể con còn nhớ,  
Hôm nay con tìm lại,  
Cảnh nước Lào ngày xưa,  
Một ngày xưa của mẹ.

Thưa cha,  
Con kể chuyện cha nghe :  
Đỉnh Phou Loi mây mờ,  
Những bản Mường bơ vơ,  
Rừng hoang đầy cảm thú,  
Nay đã kém hoang vu.  
Cố tìm vết chân cha,  
Chốn rừng sâu âm u,  
Chỉ thấy vết chân người,  
Trên đường mòn phố bụi.

Thưa mẹ,  
Chùa That Luang vàng son,  
Con thấp nén hương này,  
Thoang thoang khói hương bay.  
Hình dung hình bóng mẹ,  
Cứ ngỡ rằng hôm nay,  
Con đang quỳ bên mẹ.  
Trên bệ hương trầm bay,  
Phật ngồi im trong khói.

Thưa cha,  
Ngang dọc một quãng đời,  
Một quãng đường kinh nghiệm,  
Thương yêu ngập trong tim.  
Mắt cha là trời rộng,  
Phổi cha khí rừng thiêng.  
Cha trao lại cho con,  
Yêu thương căng mạch máu.  
Giang hồ nặng hai vai.

Hôm nay con trở lại,  
Xa xưa mảnh đất Lào,  
Rạt rào tình thương mẹ,  
Bóng cha trĩu trên vai.  
Thương cha và nhớ mẹ,  
Gót giang hồ hôm nay.

Mường Pakbeng bên bờ sông Mekong, 03.03.00

## Thưa mẹ,

Ngày còn nhỏ vào những đêm mưa mẹ thường hay kể cho con nghe về những ngày thơ ấu của mẹ bên ông ngoại bà ngoại, hoặc những chuyện phiêu lưu của cha và mẹ tận xứ Lào xa xôi. Ngoài những mẩu chuyện lưu luyến của những ngày ấu thơ và của thời còn con gái nơi làng quê thì hình như cái khoảng thời gian mười năm theo cha nơi xứ Lào đã ghi đậm trong ký ức của mẹ thật nhiều kỷ niệm và đã đánh dấu một khúc quanh rất lớn trong cuộc đời của mẹ.

Phải chăng sau bao nhiêu năm làm dâu mẹ chồng, chị chồng và khổ cực nuôi cha ăn học, mẹ đã tìm thấy những giây phút tự do và một chút hạnh phúc thật sự bên cha nơi xứ Lào hoang vu và xa lạ

Mẹ kể rằng thuở ấy nước Lào còn hoang vu lắm, con người rất chất phác, thật thà và giản dị. Rừng núi chưa có vết chân người. Mẹ và cha phải đi thuyền trên sông Mê-kông, sông Nam Ou, ngược lên bắc Lào để nhậm chức vì thuở ấy chưa có đường bộ. Có những khúc sông nước xoáy và chảy mạnh, không thể chèo hay chống thuyền ngược dòng nước được, khi gặp những khúc sông ấy thì hàng chục người phu phải phải cột dây vào thuyền và chia nhau lội nước hai bên bờ sông để kéo. Chung quanh rừng núi hoang vu, khi vượn hàng đàn trên các cành cây cao. Hai bờ sông cộp beo rình rập đuổi bắt hươu nai xuống uống nước. Khi gặp voi thì các người phu phải trèo lên bè hoặc lội ra giữa dòng để tránh.

Đêm đến, thuyền neo giữa dòng sông để nghỉ. Các người phu ngủ trên bờ hoặc trên bè của họ. Rừng núi trở nên âm u hơn. Tiếng côn trùng và cầm thú vang rền trong rừng sâu đen ngòm. Vào những đêm trăng, các đỉnh núi chót vót khuất trong mây và sương mù lại càng trở nên bí hiểm và hùng vĩ hơn.

Sau khi thiết lập xong các hệ thống viễn thông và hành chánh, cha mẹ lại phải đổi đi nơi khác. Có khi di chuyển trên lưng lừa hay lưng ngựa, bên những sườn núi cheo leo, mây mờ dày đặc. Mẹ thường bảo rằng đi trong mây, cảnh vật hóa thành trắng đục như sữa, không còn phân biệt được gì cả ở chung quanh. Mây lại có mùi khen khét như khói.

Mẹ còn kể cho nghe về nếp sống, thói tục, tập quán, bùa ngải nơi các bản làng của thổ dân miền núi.

Hôm nay, đã hơn bảy mươi năm rồi đấy mẹ, con trở lại nước Lào để cố tìm lại những kỷ niệm của mẹ. Dầu sao thì con cũng không tìm thấy cái hoang vu trong các câu chuyện mà mẹ đã kể hoặc nếu một vài nơi hoang vu nào còn sót lại thì cái hoang vu đó có lẽ cũng đã kém đi nhiều. Quang cảnh chung quanh con hình như có vẻ thờ ơ, kém hẳn cái thiết tha trong những lời mẹ kể. Biết đâu trí tưởng tượng của con khi còn thơ ấu đã biến cái hoang vu trong các câu chuyện của mẹ trở thành hoang vu hơn và cái thiết tha trong những kỷ niệm của mẹ trở thành thiết tha hơn ?

Đến Vientian con có viếng chùa That Luang, chùa Si Saket. Tại Luang Prabang, con có trèo lên ngôi chùa thờ Phật trên đỉnh đồi Phou Si, viếng chùa Xieng Thong, đi thuyền đến động Pak Ou..., nơi nào con cũng hình dung hình bóng mẹ đang qui dưới bệ thờ để tưởng nhớ đến ông ngoại, bà ngoại nơi quê nhà.

Một kiếp người mẹ nhỉ.

**Bures-Sur-Yvette, 06.06.00**

## **Con mơ được một lần**

*Con mơ được một lần,  
Một lần thôi mẹ nhé,  
Thêm một lần nữa thôi,  
Được nắm lấy tay mẹ.*

*Chỉ ước được một lần,  
Trước khi mẹ nhắm mắt,  
Được nói thêm một lời,  
Nói rằng con thương mẹ.*

*Nhưng hôm nay nghẹn lời,  
Ngước nhìn lên quỹ đạo,  
Nhạt nhoà với trăng sao,  
Lặng im con thương mẹ.*

*Chấp tay con quỳ xuống,  
Tìm lời của côn trùng,  
Thì thắm trong cỏ dại.  
Nghìn thu mẹ có nghe ?*

*Bằng những lời thương mẹ,  
Con nói với trẻ thơ,  
Con nói vào lòng người,  
Nói với từng cọng cỏ.*

*Cứ nhắm mắt mẹ nhé,  
Cả thế gian là mẹ.  
Con có muôn ngàn dịp,  
Để nói lời yêu thương.*

*Riêng một câu thương mẹ,  
Con nuốt vào trong tim,  
Ngước nhìn lên trăng sao,  
Con gọi vào quỹ đạo.*

*Bures-Sur-Yvette,  
08.03.08*

## **Lửa hồng**

*Sinh ra từ ngọn lửa,  
Ngọn lửa của mẹ cha ?  
Của đam mê dục tính ?  
Của bản năng kiếp người ?*

*Quay về từ muôn kiếp,  
Hừng hực lửa luân hồi.  
Đã bao lần tắt lịm,  
Lại le lói trong nôi.*

*Lớn lên trong lửa bỏng,  
Tôi đi vào cuộc đời,  
Bơ vơ từng bước nhỏ,  
Trên những vũng than hồng.*

*Bằng ngọn lửa trong tim,  
Hai bàn tay chấp lại,  
Xin tình người rộng mở,  
Dìu tôi vào yêu thương.*

*Làm đóm lửa lập loè,  
Hao mòn thân ngọn nến,  
Tôi soi bát cơm đầy,  
Trên bàn thờ giỗ mẹ.*

*Cấu hợp nào kết lại ?  
Tứ đại này củi khô,  
Nguyện làm môi cho lửa,  
Từ bi ngọn lửa hồng.*

*Máu ấm đỏ trong tim,  
Tôi đi tìm bóng mát,  
Thế giới này lửa bỏng,  
Có cõi nào lặng im ?*

*Dưới bóng cội cây này,  
Tréo chân tôi ngồi xuống.  
Tất cả những ngọn lửa,  
Bỗng vụt tắt trong tôi.*

Bures-Sur-Yvette, 20.08.07

**Hoang Phong**

Nguồn: <http://thuvienhoasen.org/a12388/vi-me-mot-van-tho-hoang-phong>

[www.vietnamvanhien.net](http://www.vietnamvanhien.net)